

मन की बात- प्रधानमन्त्री देशवासिभ्यः प्रवचनाप्रकरणेभ्यः सावधानं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी स्वकीये मनकीबात इत्यस्य पञ्चदशधिकम् एकशततमे कार्यक्रमे डिजिटल-अरेस्ट-विषये चिन्ताम् अव्यक्तवान्। अखिलभारतीयरेडियोतः मन की बात कार्यक्रमे सः अवदत् यत् अधिनियमानुसारं कोऽपि डिजिटलरूपेण गृहीतुं न शक्यते। सः स्पष्टं कृतवान् यत् सर्वाणि अन्वेषणसंस्थानि मिलित्वा डिजिटल-अभिरोधस्य नामधेयेन घटितानां वञ्चनाप्रकरणाणां निवारणार्थं कार्यं कुर्वन्तः सन्ति। कार्यक्रमे एकस्य पीडितस्य जालसाधकस्य च वार्तालापं प्रधानमन्त्री श्रावितवान्। वार्तालापस्य समये सः प्रवचनं कृत्वा स्वयमेव पुलिस, सीबीआई अथवा मादकद्रव्यविभागस्य अधिकारी इति कथयति स्म। एतादृशाः जालसाजकाः पीडितजनस्य व्यक्तिगतसूचनां गृहीत्वा भयस्य वातावरणं निर्मान्ति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् प्रत्येकवर्गस्य आयुवर्गस्य च जनाः अङ्गीयपरिग्रहस्य साधनं भूत्वा भयात् लक्षशः रुप्यकाणां हानिम् कुर्वन्ति। सः जनानां कृते आह्वानं कृतवान् यत् एतादृशेभ्यः भ्रामकाह्वानेभ्यः भयभीताः मा भवेयुः। श्री मोदी इत्यनेन स्पष्टीकृतं यत् अन्वेषणसंस्थाः कदापि दूरभाषेण वा वीडियोद्वारा वा प्रश्नोत्तरं न कुर्वन्ति। प्रधानमन्त्रिणा डिजिटलसुरक्षायाः त्रयः उपायाः चर्चिता। एते समाधानाः सन्ति-निवर्तयतु, चिन्तयतु, कुरुतु। सः जनान् एतादृशौ स्थितौ शान्ताः भवन्तु, स्वव्यक्तिगतसूचनाः केनापि सह सार्वजनिकं न कुर्वन्तु इति उपदेशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् यदा यदा सम्भवं तदा तादृशस्य क्षणस्य स्क्रीनशॉट इति गृहीत्वा वार्तालापस्य अभिलेखनं करणीयम्। प्रधानमन्त्री जनान् परामर्शं दत्तवान् यत् एतादृशेषु प्रकरणेषु चर्चार्थं साइबर

हेल्पलाइनसङ्ख्या १९३० इत्यत्र सम्पर्कं कुर्वन्तु तथा च cybercrime.gov.in इति जालपुटे प्रकरणस्य सूचनां दातुं शक्नुवन्ति। सः अवदत् यत् एतादृशेषु प्रकरणेषु परिवाराय, पुलिसप्रशासनाय च सूचनाः दातव्याः, प्रमाणानि च सुरक्षितानि भवितव्यानि। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् सर्वकारीयसंस्थानां मध्ये समन्वयार्थं राष्ट्रियसाइबरसमन्वयकेन्द्रं स्थापितं अस्ति। एतेन केन्द्रेण सहस्रशः जालसाधकानां परिचयः, लक्षशः सिमकार्ड, मोबाईल-फोन, विडियो-कॉल सहितं बैंकसंख्या च अवरुद्धाः सन्ति। श्वः विश्वसजीवीकरणदिवसः अस्ति। अस्मिन् अवसरे प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् भारतं एनिमेशनजगति नूतनक्रान्तिं प्रति गच्छति। सः जनान् आह्वानं कृतवान् यत् ते एनिमेशनजगति भारतं वैश्विकशक्तिं कर्तुं प्रतिज्ञां कुर्वन्तु। प्रधानमन्त्रिणा प्रसन्नता प्रकटिता यत् छोटा भीम, ठोलक पुर का ठोल, कृष्णा, हनुमान सहितं मोटू-पटलू इत्यस्य प्रशंसका सम्पूर्णे विश्वे सन्ति। सः अवदत् यत् स्मार्टफोन इत्यारभ्य सिनेमापर्यन्तं गेमिङ्ग कन्सोल् तः वर्चुअल् रियल्टी इति यावत् - एनिमेशनसाधनं सर्वत्र अस्ति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् भारते अन्तर्जालक्रीडा निरन्तरं विस्तारं प्राप्नोति, भारतीयक्रीडाः विश्वे सर्वत्र लोकप्रियाः भवन्ति। वैश्विकस्तरस्य अपि भारतीयप्रतिभा क्रीडा-क्षेत्रे महत्त्वपूर्णं योगदानं ददति इति सः प्रसन्नतां प्रकटितवान्। श्री मोदी इत्यनेन स्पाइडर-मैन्, ट्रांसफॉर्मर्स इत्यादिषु चलच्चित्रेषु हरिनारायण राजीवस्य योगदानस्य विषये चर्चा कृता। सः अवदत् यत् इदानीं भारतस्य युवानः मौलिकसामग्रीनिर्माणं कुर्वन्ति, येन देशस्य संस्कृतिः प्रतिबिम्बिता भवति।

प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् अधुना एनिमेशन इति एकः उद्योगः जातः यः अन्येभ्यः उद्योगेभ्यः बलं ददाति तथा च वी आर टूरिस्ट इति अस्य लोकप्रियं उदाहरणम् अस्ति। सः अवदत् यत् एनिमेशन इत्यनेन कथाकारानाम्, लेखकानां, उत्तमस्वर-अभिनेतृणां, संगीतकारानाम्, अन्तर्जालीयक्रीडा-विकासकाराणां, वी.आर., ए.आर.-विशेषज्ञानाम् आग्रहः वर्धमानः अस्ति। आत्मनिर्भरभारत-अभियानस्य सफलतां दृष्ट्वा प्रधानमन्त्री प्रसन्नतां प्रकटितवान्। सः अवदत् यत् एषः अभियानः देशस्य सामूहिकचेतनायाः भागः अभवत्। श्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् स्वावलम्बी भूत्वा भारतं प्रत्येकस्मिन् क्षेत्रे उत्तमं प्रदर्शनं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् पूर्वं भारतं रक्षासाधनानाम् बृहत्तमः क्रेता आसीत् किन्तु अधुना ८५ देशेभ्यः निर्यातं कुर्वन् अस्ति। मोदीमहोदयः अवदत् यत् भारतं चन्द्रस्य दक्षिणध्रुवं प्राप्तवान् प्रथमः देशः अभवत् तथा च अस्मिन् मासे लद्दाखस्य हन्लेनगरे एशियायाः बृहत्तमस्य इमेजिंग् दूरदर्शनस्य MACE इत्यस्य उद्घाटनं कृतम्। भारते निर्मिता एषा दूरदर्शिका ४ सहस्र ३ शत मीटर् ऊर्ध्वतायां स्थिता अस्ति। प्रधानमन्त्री प्रेक्षकाणां कृते आह्वानं कृतवान् यत् ते सामाजिकमाध्यमेषु नवीनतायाः आत्मनिर्भरस्य च भारतस्य उदाहरणानि परस्परं सार्वजनिकं कुर्वन्तु। अस्मिन् उत्सवस्य ऋतौ क्रयणकाले Vocal for Local इति मन्त्रं मनसि स्थापयितुं सः आह्वानं कृतवान्।

गीतोपदेशः

दोषैरेतै कुलघानां
वर्णसङ्करकारकैः।
उत्साद्यन्ते जातिधर्माः

कुलधर्माश्च शाश्वताः ॥ ४२ ॥
शब्दार्थ- दोषैः - ऐसे दोषों से; एतैः - इन सब; कुलघानाम् - परिवार नष्ट करने वालों का; वर्ण-सङ्कर - अवांछित संतानों के; कारकैः - कारणों से; उत्साद्यन्ते - नष्ट हो जाते हैं; जाति-धर्माः - सामुदायिक योजनाएँ; कुल-धर्माः - पारिवारिक परम्पराएँ; च - भी; शाश्वताः - सनातन

भावार्थ

जो लोग कुल-परम्परा को विनष्ट करते हैं और इस तरह अवांछित संतानों को जन्म देते हैं उनके दुष्कर्मों से समस्त प्रकार की सामुदायिक योजनाएँ तथा पारिवारिक कल्याण-कार्य विनष्ट हो जाते हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

पटियालाजनपदस्य भादसोंनगरे संस्कृतस्य प्रचारार्थं सम्पर्क- अभियानं सम्पन्नम्

पञ्जाबप्रान्ते संस्कृतस्य प्रचारार्थं संस्कृतभारती पटियालाजनपदस्य मन्त्री गगनदीपपाठकेन भादसोंखण्डे सम्पर्क-अभियानं कृतम्। अस्मिन् सम्पर्क-अभियाने द्वयोः विद्यालययोः प्राचार्यैः सह सम्पर्कः कृतः। सर्वकारी उच्चतं विद्यालयस्य प्राचार्येण प्रीतिन्दरधर्ममहोदयेन सह संस्कृतविषये चर्चा अभवत्। सः विद्यालये संस्कृतसंभाषणशिविरस्य आयोजने विशेषरुचिं दर्शितवान्, विद्यालये शीघ्रमेव संस्कृतसंभाषणशिविरस्य आयोजनं भविष्यति। एतदतिरिक्तं नगरस्य अन्य विद्यालये यंग- फॉर्मर-पब्लिकविद्यालये अपि प्रवासः अभवत्। तत्रापि संस्कृतसंभाषणशिविरस्य विषये चर्चा अभवत्। भादसोंगोशालायाः अध्यक्षः अमितकोहलीमहोदयेन सह अपि मेलनम् अभवत्। सः गौशालायां गीताकेन्द्रस्य आरम्भार्थं स्वस्य सहमतिम् अददात्, शीघ्रमेव गौशालायां गीताकेन्द्रस्य आरम्भः भविष्यति। तदनन्तरं नगरे बहूनां जनाभिः सह संस्कृतभारतीसङ्गठनविषये तस्य कार्यविषये च चर्चा अभवत्। अस्मिन् प्रवाससमये नगरविस्तारकः अरविन्दः अपि आसीत्।

भारतस्य “रेचल गुप्ता” इतिहासं निर्मितवती, २०२४ तमस्य वर्षस्य “मिस ग्रेण्ड इन्टरनेशनल” इति उपाधिं प्राप्तवती

भारतस्य २० वर्षीया “रेचल गुप्ता” २०२४ तमस्य वर्षस्य “मिस ग्रेण्ड इन्टरनेशनल” इति उपाधिं प्राप्य इतिहासं रचयति। सा प्रथमा भारतीया अस्ति या एतत् उपाधिं प्राप्तवती। थाईलैण्डदेशस्य बैंकॉकनगरस्य “ब्रावो बी.के.के. मॉल” इत्यस्य एमजीआई हॉल इत्यत्र आयोजिते अन्तिमपक्षे रेचलगुप्ता ६९ प्रतिभागिषु भारतं गौरवान्वितवती। “मिस ग्रेण्ड इन्टरनेशनल” २०२४ इत्यस्मिन् ६९ प्रतिभागिषु रेचल गुप्ता अपि अन्यतमा आसीत्। रेचलगुप्ता भव्य-अन्तिमक्रीडायां फिलिपिन्सदेशस्य अत्यन्तप्रियां क्रिस्टीन- जूलियन-ओपियाजा इत्येतां पराजितवती। गतवर्षस्य विजेत्री पेरुदेशस्य “लुसियाना-फस्टर” इत्यनया २०२४ तमस्य वर्षस्य “मिस ग्रेण्ड इन्टरनेशनल” इत्यस्य विजेत्री रेचलगुप्ता सम्मानिता। फिलिपिन्सदेशस्य मॉडल क्रिस्टीन- जूलियन- ओपियाजा प्रथम-उपविजेता घोषिता। एवं “रेचलगुप्ता” २०२४ तमस्य वर्षस्य “मिस ग्रेण्ड इन्टरनेशनल” इत्यस्य विजेता अभवत्।

भारतस्य नवीनतारका (New Star) रेचल गुप्ता

भारतस्य पञ्जाबराज्ये स्थित-जालन्धरनगरे जन्मनि रेचल गुप्ता अल्पवयसि एव एतत् पराक्रमं प्राप्तवती, यत् सर्वेषां भारतीयानां कृते गौरवस्य विषयः अस्ति। रेचलगुप्तायाः एतेन उपाधिविजयेन भारतेन सौन्दर्यप्रतियोगितानां जगति स्वस्य कृते नूतनः परिचयः निर्मितः अस्ति। रेचलगुप्तायाः एषः विजयः अस्यां स्पर्धायां भारतस्य प्रथमः विजयः अस्ति।

HPCM: सुखुः राज्यस्य प्रथमः मुख्यमन्त्री अभवत् यः डोडराक्वारे रात्रौ विश्रामं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः डोडरा क्वारे रात्रि विश्रामं कुर्वन् हिमाचलप्रदेशस्य प्रथमः मुख्यमन्त्री भूत्वा इतिहासं रचितवान्। वस्तुतः शिमलामण्डलस्य डोडरा क्वारः दुर्गमस्य, कठिनस्य च भौगोलिकस्थितेः कारणात् 'कृष्णजलम्' इति नाम्ना प्रसिद्धम् अस्ति। राज्यस्य निर्माणात् आरभ्य अनेके मुख्यमन्त्रिणः डोडराक्वारं गतवन्तः, परन्तु अद्यावधि कोऽपि मुख्यमन्त्री अत्र रात्रौ न तिष्ठति स्म। मुख्यमन्त्री डोडरा क्वारतः 'सर्वकारः ग्रामस्य द्वारम्' कार्यक्रमस्य आरम्भं कृत्वा सेवानिवृत्तशिक्षक हरदयालखेपनस्य गृहे रात्रौ वासम् अकरोत्। शनिवासरे सायं ७.४५ वादनस्य समीपे हरदयालस्य गृहं प्राप्ते मुख्यमन्त्री हरदयालस्य परिवारेण हार्दिकं स्वागतं कृतम्। सर्वाः औपचारिकताः दूरीकृत्य मुख्यमन्त्री अग्रिसमीपे उपविश्य परिवारजनैः सह संवादं कृत्वा तेषां स्थानीयपरम्पराणां, रीतीनां च विषये ज्ञातवान्। मुख्यमन्त्री सुखुः पृष्ठवान्- "भवन्तः कदा प्राङ्गणे अग्निं प्रज्वालयन्ति?" अस्माकं स्थानीयभाषायां वयं तत् घ्याना इति वदामः तथा च प्रायः शिशितौ आयोजितेषु विवाहेषु

अस्य उपयोगः भवति।" मुख्यमन्त्री स्थानीयनिवासिभिः सह अपि संवादं कृत्वा तेषां दैनन्दिनजीवनस्य, भोजनस्य, स्थानीय- रीतिपरम्पराणां च विविधपक्षेषु चर्चां कृतवान्। समुदायस्य महिलाः तस्य स्वागतार्थं यत्र स्थानीयदेवता क्वारजाखा इत्यस्मै समर्पितं गीतं 'लामण' इति आरभ्य पारम्परिकगीतानि गायन्ति स्म। रात्रिभोजसमये ते प्रायः अष्टभिः ग्रामस्त्रीभिः निर्मितं पारम्परिकं भोजनं कृतवन्तः। मुख्यमन्त्रिणे बेटु, कोदा, फाफरे इत्यस्य रोटिकाभिः सार्धं सिड्डु, ओगला, चेऊं, स्थानीय राजमाषः आदि स्थानीयव्यञ्जनानि परिवेषितानि। मिष्ठानस्य कृते लिमडी इति स्थानीयं व्यञ्जनं अपि परोक्ष्यते स्म। मुख्यमन्त्रिणः आगमनेन महिलाः स्वस्य प्रसन्नतां प्रकटितवत्यः। जयप्रदा, हेमलता, प्रतिभा च उक्तवत्यः यत् मुख्यमन्त्री ताभिः निर्मितस्य भोजनस्य आनन्दं लभते, प्रशंसा च करोति, येन ताः सम्मानिताः अनुभवन्ति। हरदयालस्य पुत्री, प्रशिक्षिता जेबीटी-शिक्षिका च पल्लवी मुख्यमन्त्रिणः आतिथ्यं कृत्वा स्वस्य प्रसन्नतां प्रकटितवती यत्, "अस्माकं गृहे तस्य वासः अस्माकं परिवारस्य कृते गौरवस्य विषयः अस्ति। जीवनपर्यन्तं एतस्य स्मरणीयस्य क्षणस्य पोषणार्थं मुख्यमन्त्रिणा सह भावचित्राणि अपि स्वीकृतानि। हरदयालः मुख्यमन्त्रिणः सरलतया विनम्रतया च प्रभावितः अभवत्। सर्वे ग्रामजनाः च तस्य विनम्रस्वभावस्य प्रशंसाम् अकुर्वन्। रविवासरे प्रातःकाले मुख्यमन्त्री सुखुः ढांडरवाडी-२ महिलामण्डलस्य महिलाभिः सह प्रातः भोजनं कृतवान्। स्थानीयस्वसहायतासमूहस्य सदस्याः भारतादेवी, अनिता भेंटन च उक्तवत्यौ यत्, "मुख्यमन्त्रिणे गृहनिर्मितं सिड्डु मधुसहितं परिवेषितं, सः च सम्यक् आनन्दं प्राप्तवान्। वयं तेभ्यः अन्ये स्थानीयव्यञ्जनानि अपि परिवेषितवन्तः। तस्य आतिथ्यं कर्तुं अस्माकं कृते गौरवस्य विषयः अस्ति, यतः अस्माकं जीवने पूर्वं कदापि एतादृशः अवसरः न प्राप्तः।

CM Sukhu: निरस्तपदानां स्थाने जे.ओ.आईटी नियुक्ताः भविष्यन्ति, विद्युत् बोर्डस्य व्ययः सर्वकारः न सहते

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः अवदत् यत् विपक्षनेता पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरः निःशुल्कं शीर्षकपत्राणि हर्तुं इच्छति। सः जनसमूहं भ्रामयति। जयरामः स्वयं मुख्यमन्त्री अभवत्, सः एव वदेत् यत् सर्वकारः केषां पदानाम् उन्मूलनं करोति। सोलनस्य पाइनेग्रोवविद्यालये पत्रकारैः सह अनौपचारिक- वार्तालापेन मुख्यमन्त्रीमहोदयः अवदत् यत् वर्षाणां यावत् रिक्तस्थानानि समाप्तुं सर्वकारस्य योजना नास्ति। विभागेभ्यः विवरणानि अन्विष्यन्ते, ये पदानि वर्षद्वयं वा अधिकं वा न पूरिताः, तानि पदानि प्रायः क्षीणानि एव। इदानीं तेषां स्थाने कनिष्ठ-कार्यालय- सहायकानां (सूचना-प्रौद्योगिकी) पदानि पूरयिष्यन्ते, यतः इदानीं सङ्गणकानां युगम् अस्ति। अस्य कृते सर्वकारः बजटं सज्जीकरोति।

'विद्युत्मण्डलेन स्वपादेषु स्थातव्यं भविष्यति'
विद्युत्मण्डलस्य कर्मचारिभ्यः परामर्शं दत्त्वा सुखुः अवदत् यत् विद्युत्मण्डलं इदानीं स्वपदे एव स्थातव्यं भविष्यति। तेभ्यः २२०० कोटिरुप्यकाणां अनुदानं सर्वकारः ददाति। एतत् अनुदानं ग्रामकृषकाणां कृते अपि दातुं शक्यते। प्रतिविद्युत्-एककं सार्धद्वयरुप्यकाणि कर्मचारिणां पेन्शनभोक्तृणां च कृते व्ययन्ते। तदनन्तरं जनानां क्रमः आगच्छति। सर्वकारः अनुदानमपि ददाति। विद्युत्मण्डलस्य अधिकारिणः कर्मचारिणः च अपि चिन्तनीयाः यत् पदवर्धनेन लाभः अस्ति वा स्वपदे स्थित्वा वा।

HP Police: कर्तव्ये संलग्नया महिला-रक्षिकया सह दुर्व्यवहारः प्रकरणं पञ्चीकृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। कार्यरतया महिलापुलिसकर्मचारिण्या सह उत्पीडनस्य प्रकरणं प्रकाशं प्राप्तम्। महिलापुलिसकर्मचारिणी पुलिसकर्मचारिणः विरुद्धं उत्पीडनस्य गम्भीरान् आरोपान् कृतवती। पुलिसाय दत्ते उपालम्भे महिलापुलिसारक्षिकायाः आरोपः अस्ति यत् अभियुक्तः न केवलं तया साकं दुर्व्यवहारं कृतवान् अपितु तस्याः उपरि उत्पीडनमपि कृतवान्। पीडितायाः आरोपः अस्ति यत् यदा सा पुलिसकुटीरमध्ये कर्तव्यं कुर्वती आसीत् तदा अभियुक्तः बलात् कुटीरे प्रवेशं कर्तुं प्रयतते स्म। आश्चर्यजनकं इदम् अस्ति यत् महिलापुलिसारक्षिका द्वारा पुलिसविभागस्य एव एकस्य आरक्षकस्य विरुद्धं एते आरोपाः कृताः। पीडिता ढलीपुलिसस्थाने उपालम्भं कृतवती अस्ति। पीडिता महिला आरक्षिका अभियुक्तः आरक्षकः च पुलिसदलस्य सेवां

कुर्वन्तौ स्तः। पीडितायाः महिलापुलिसारक्षिकायाः उपालम्भे आरोपितपुलिसकर्मचारिणः विरुद्धं ढलीपुलिसस्थानके विभिन्नधारान्तर्गतं प्रकरणं पञ्चीकृतम् अस्ति। पीडिता महिला आरक्षिका पुलिसं प्रति स्वस्य उपालम्भे उक्तवती यत् अक्तूबर २५ दिनाङ्के यदा सा क्वार्टरगार्डकर्तव्ये नियुक्ता आसीत् तदा राजीवः नामकः पुलिसकर्मचारी तस्याः समीपम् आगत्य तस्याः अश्लीलवचनानि अशोभनीयानि च वचनानि आह्वयत्। अभियुक्तस्य एतस्य कार्यस्य विरोधं कृत्वा अपि सः न निवृत्तः इति पीडिता आरोपयति। पीडिता स्वस्य उक्तवती यत् यदा सा कर्तव्यकाले कुटीरस्य अन्तः गता तदा अभियुक्तः बलात् कुटीरे प्रवेशं कर्तुं प्रयतते स्म। पुलिसाय दत्ते उपालम्भपत्रे पीडिता अभियुक्तस्य विरुद्धं कार्यविधिं आग्रहं कृतवती अस्ति।

'कियत्कालं यावत् सर्वकारः अपि अनुदानं दास्यति?'

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंह सुखुः उक्तवान् यत् कियत्कालं यावत् भारः जनसमुदायस्य उपरि स्थास्यति, कियत्कालं यावत् सर्वकारः अनुदानमपि दास्यति इति। विद्युत्मण्डलस्य व्ययः सर्वकारः न वोढुं शक्नोति। बोर्डकर्मचारिणां आग्रहान् सर्वकारः श्रोष्यति, परन्तु तैः सर्वकारस्य विषये अपि चिन्तनं कर्तव्यं भविष्यति। उक्तवान् यत् यदि बोर्डाय दत्ता अनुदानराशिः ग्रामकृषकाणाम् उपरि उपयुज्यते तर्हि ग्रामीणक्षेत्रस्य अर्थव्यवस्था सुदृढा भविष्यति।

कृषकसङ्घस्य सभायां उत्थापितः गगलविमानस्थानकस्य विषयः

हमीरपुर। भारतीय-किसान-यूनियन-वेलफेयर-फाउण्डेशन इत्यस्य राज्यस्तरीयसंगोष्ठी हमीरपुरे बोहण्यां सम्पन्ना। तत्र सप्तमण्डलेभ्यः जनाः भागं गृहीतवन्तः। सभायां प्रतिष्ठानस्य राष्ट्रियाध्यक्षः सोमदत्तशर्मा विशेषतया उपस्थितः आसीत्। सप्तजनपदेभ्यः आगतेषु प्रतिनिधिषु अध्याक्षः उपाध्यक्षश्च निर्वाचितौ ये स्वस्वजनपदेषु गत्वा संस्थां सुदृढां कर्तुं कार्यं करिष्यन्ति। सभायां गगलविमानस्थानकस्य विषयः आगतः। अस्मिन् काले गगलविमानस्थानकस्य विस्तारस्य अधिकारक्षेत्रे पतितानां १३ पंचायतानां कृते शीघ्रमेव समुचितक्षतिपूर्तिः प्रदत्ता भविष्यति इति निर्णयः अभवत्।

यदि शीघ्रं क्षतिपूर्तिः न दीयते तर्हि भारतीय-किसान-यूनियन-वेलफेयर-फाउण्डेशन द्वारा आन्दोलनं प्रारभ्यते। फाउण्डेशन इत्यस्य प्रदेशाध्यक्षः गुलजारसिंहः कृषकाणां हिताय मिलित्वा युद्धं करिष्यते इति अवदत्। सः अवदत् यत् एषा संस्था अनेकेषु राज्येषु कृषकाणां हिताय कार्यं कुर्वती अस्ति। हिमाचले आरब्धम् अस्ति। फाउण्डेशनद्वारा भ्रष्टाचारविरुद्धं एकत्र स्वरः उत्थापितः भविष्यति। कृषकाधारेण सह सम्बद्धकरणं कृषकाणां सुदृढीकरणम् इति सः अवदत्। अस्मिन् कालखण्डे राष्ट्राध्यक्षः सोमदत्तशर्मा अपि सम्बोधितवान्। सः अवदत् यत् फाउण्डेशन इति कृषकाणां हिताय युद्धं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् कृषकाणां एकीकरणं कर्तव्यं भविष्यति येन भ्रष्टाचारं कुर्वन्तः एकतायाः पुरतः स्थातुं न शक्नुवन्ति।

भारतीय किसान यूनियन वेलफेयर फाउण्डेशन इत्यस्य राष्ट्रियप्रवक्ता अरुणशर्मा इत्यनेन उक्तं यत्, अस्य फाउण्डेशनस्य मुख्य उद्देश्यं कृषकाणां हितस्य रक्षणम् अस्ति। सः अवदत् यत् सप्तजनपदेभ्यः जनाः सभायां आगताः, येषु अध्याक्षः उपाध्यक्षः च निर्मिताः।

51st AIOC UDUPI: ज्ञान-दीपावली इव भासते अखिलभारतीय-प्राच्यविद्यासम्मेलनम्, सम्पूर्तिसत्रे अकथयत् श्रीसुगुणेन्द्रतीर्थश्रीपादः

हिमसंस्कृतवार्ता: - उडुपी ।

सारस्वतनगर्या उडुप्या त्रिदिनात्मकम् अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनम् संस्कृतमयेन वातावरणेन नवोत्साहेन च सुसम्पन्नम्। पर्यायश्रीपुत्तिगेमठस्य स्वामी श्रीसुगुणेन्द्र तीर्थः कथयति यत् प्राच्यविद्यासम्मेलनेन भारतं 'विश्वगुरु' इति स्थितिं पुनः प्राप्तुं साहाय्यं भविष्यति। पर्यायश्रीपुत्तिगेमठस्य मठाधीशः श्री सुगुणेन्द्रतीर्थश्रीपादस्य मते भारतीयसंस्कृतिः दर्शनं च एकवारं पुनः विश्वस्य मार्गदर्शनाय सज्जाः सन्ति। सः अवदत् यत् अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनं भारतस्य विश्वगुरुरूपेण अथवा ज्ञानस्य विश्वनेतृत्वेन स्वस्य प्राचीनस्थानं पुनः प्राप्तुं साहाय्यं कर्तुं महत्त्वपूर्णां भूमिकां निर्वहति। अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनं ज्ञानस्य दीपावली भवति इति भासते।

श्रीसुगुणेन्द्रतीर्थस्वामीवर्याः शनिवासरे श्रीकृष्णमठे आयोजितस्य ५१ तमस्य अखिलभारतीयप्राच्यसम्मेलनस्य समापनसत्रे स्वस्य आशीर्वाचांसि प्रदत्तवान्। कार्यक्रमस्य आयोजनं पर्यायश्रीपुत्तिगे मठस्य केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य, नवदेहलीस्थस्य, भारतीयविद्वत्परिषदः च सहकार्ये कृतम् आसीत्। स्वामीजी स्वसम्बोधने भारतस्य सर्वस्वीकारस्य, सामञ्जस्यस्य च परम्परायां बलं दत्तवान्। "अत्र दृश्यमानां विविधतां एकतां च अन्ये कतिचन देशाः प्रदर्शयन्ति" इति सः टिप्पणीं कृतवान्, अनेके देशाः एकैकधर्मकेन्द्रीकरणात् बौद्धिकस्वतन्त्रतां सीमितं कुर्वन्ति इति च अवदत् तस्य मते भारतस्य धरोहरं तादृशं यत् जनान् एकत्र आनेतुं प्रयतते। भगवद्गीतायां भगवतः श्रीकृष्णस्य शिक्षणामुल्लेखं कुर्वन् असौ अकथयत् यत् अधर्मिभ्यः दण्डः धर्मपरम्परायाः च सुरक्षायाः आवश्यकता वर्तते इति बलाघातं कृतवान्। असौ अकथयत् यत् धर्मानुयायिनां कृते भारतदेशः पृथिव्यां स्वर्गसदृशं वर्तते। भगवद्गीता यदि सार्वत्रिकशास्त्ररूपेण तिष्ठति तर्हि संस्कृतं आङ्ग्लसहितानाम् सर्वेषां भाषाणां माता इति द्रष्ट

प्रकाशितवान्। सः युनां मध्ये अनुसन्धानद्वारा संस्कृतशिक्षा, प्रचारः, पुस्तकप्रकाशनं, नवीनता इत्येतेषां च पक्षम् अकरोत्। सः आशासितवान् यत् सम्मेलनेन विश्वविद्यालयनेतृभ्यः एतेषां लक्ष्याणां विषये एकीकृतरूपेण चिन्तनं कर्तुं प्रेरणा भविष्यति।

हिन्दू-अध्ययनकेन्द्राणाम् आवश्यकता

संस्कृतभारत्याः राष्ट्रियमहासचिवः दिनेशकमथः विश्वविद्यालयेषु हिन्दू-अध्ययनविभागानाम् आवश्यकतायाः विषये भाषितवान्। सः अवदत् यत् मुस्लिम-बौद्ध-जैन-अध्ययनस्य केन्द्राणि विद्यन्ते तथापि हिन्दू-अध्ययनस्य एतादृशानां केन्द्राणां अभावः अस्ति। कामथः स्पष्टीकृतवान् यत् केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः लालबहादुरशास्त्री विश्वविद्यालयः च अस्यां दिशि उपक्रमं कर्तुं आरब्धवन्तौ स्तः तथा च सर्वेषु विश्वविद्यालयेषु हिन्दू-अध्ययनकेन्द्राणां स्थापनायाः आह्वानं कृतवान्। औपनिवेशिकचिन्तनवृत्तेः दूरीकरणस्य महत्त्वम् अपि बोधयन् भारतस्य प्राचीनज्ञानपरम्पराणां रक्षणार्थं "प्राच्य" इति पदस्य स्थाने "भारतीयशास्त्रम्" इति पदस्य प्रयोगः करणीयः इति परामर्शम् अयच्छत्। संस्कृतेन सह पाली-प्राकृत-भाषायाः पुनरुत्थानम् भवतु इत्यपि सः आग्रहं कृतवान्।

भविष्यस्य सम्मेलनानां कृते दृष्टिः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः प्रो. श्रीनिवासवरखेडी ५२ तमात् अखिलभारतीयप्राच्यसम्मेलनात् पूर्वं विश्वविद्यालयस्तरीयसम्मेलनस्य आयोजनस्य योजनां घोषितवान्। एतेषु आयोजनेषु उत्तमप्रस्तुतियुक्तानि शोधपत्राणि राष्ट्रियसम्मेलने प्रस्तुत्यर्थं आमन्त्रितव्यानि इति सः परामर्शम् अयच्छत्। अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनस्य (एआईओसी)

संरचनायां परिवर्तनम् आवश्यकम् अस्ति। ५१ तमस्य अधिवेशनस्य अध्यक्षः प्रो. सरोजा भाटे उक्तवती यत् मया अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनम् (एआईओसी) सर्वाधिक उपयुक्तव्यक्तिं, संस्कृतविद्वांसं आचार्यः श्रीनिवासवरखेडी इत्यस्मै समर्पितम्। अहं तस्य विषये प्रसन्नताम् अनुभवामि। नवनिर्वाचितसदस्यानां कृते मम शुभकामनाः। सत्रे डॉ. भास्कररावः संयुक्तराष्ट्रसङ्घे पुट्टीजश्रीपादेन दत्तस्य भाषणस्य कन्नडभाषायां आङ्ग्लभाषायां च अनुवादं कृत्वा पुस्तकं प्रकाशितवान्। कनिष्ठयति सुश्रीन्द्रतीर्थः श्रीपादः, सम्मेलनस्य अध्यक्षः सरोजा भाटे एवं आचार्यः सच्चिदानंद सहिताः अनेके गणमान्याः उपस्थिता अभवन्।, प्रो. अरुण रंजन मिश्र, प्रो. मुरलीकृष्ण, एवं प्रो. कोरोडे सुब्रमण्यमः स्वविचारं प्रकटितवन्तः।

सम्मेलने ८९१ शोध पत्राणि प्रस्तुतानि

भारतीयविद्वत्परिषदः सचिव शिवानी अवदत् यत् त्रिदिवसीये सम्मेलने १,६११ व्यक्तिभिः पञ्जीकरणं कृतम्, यत्र १,१४९ सारांशाः प्रस्तुताः। तेषु ११९ सत्रेषु २३ कार्यशालासु च ८९१ शोधपत्राणि प्रस्तुतानि।

५२ तमाय सम्मेलनाय नवसमित्याः निर्वाचनम्

बुधवासरे गीतामन्दिरे ५२तमं प्राच्यसम्मेलनं सम्पन्नम्। अध्यक्षत्वेन श्रीनिवास वरखेडी; अरुण रंजनमिश्रः उपाध्यक्षः, प्रो. कविताहोले महासचिवः, संयुक्तसचिवरूपेण शिवानी; कोषाध्यक्षत्वेन रमाकान्त पाण्डेय इत्यादयः नूतना पदाधिकारिणः चिताः। प्रो कविता होले इत्यनया एषा सूचना दत्ता।

उत्तमशोधपत्राणां कृते पुरस्कारः

गणमान्यजनाः विभिन्नेषु वर्गेषु शोधकर्तृभ्यः सर्वोत्तमपत्रपुरस्कारेण सम्मानितवन्तः।

विदुषां, नेतृणां, समिति-

सदस्यानां स्वयंसेवकानां चाभिनन्दनम्

पुत्तिगेमठस्य परमपूज्यपादः श्री श्रीसुगुणेन्द्रतीर्थ स्वामीजी महाराजस्य पक्षतः भारतीयविद्वत्परिषदः आचार्यः वीरनारायणपाण्डुरङ्गी आचार्या शिवानी च अखिलभारतीयप्राच्यविद्यासम्मेलनस्य कार्यन्वयनं सुचारुतया कर्तुं सर्वेभ्यः विद्वद्भ्यः, एआईओसी- नेतृभ्यः, समितिप्रमुखेभ्यः, सदस्येभ्यः, स्वयंसेवकेभ्यः, तेषां परिश्रमप्रयत्नानां, परिश्रमस्य, मार्गदर्शनस्य, समर्थनस्य, सहकार्यस्य च अभिनन्दनं कृतवन्तः। प्रो. शिवानी त्रिदिवसीयसम्मेलनस्य सर्वत्र प्रतिवेदनं प्रकटितवती। प्रो. कविता होले नूतनकार्यकारीपरिषदः विषये बोधितवती।

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम् - ७८ (पञ्चदशोऽध्यायः)

अर्जुनः - भगवन्! ब्रह्मणः, अमृतादीनां च आधारः अहमेवास्मि इत्युक्तं त्वया। परन्तु अस्य संसारस्य आधारः कोऽस्ति? श्रीकृष्णः- अहो! अस्य संसारस्य आधारोऽपि अहमेव अस्मि अर्जुन! मन्यस्व, अयम् अश्वत्थवृक्षः ऊर्ध्वमूलः अधःशाखश्च। अस्य आदेः, अन्तस्य ज्ञानाभावात् तथा प्रवाहरूपेण नित्यत्वात् अयम् अव्ययः कथ्यते। वैदिकानि सकामानुष्ठानानि अस्य पर्णानि उच्यन्ते। इत्थं प्रकारेण यः संसारवृक्षं यथावत् जानाति, सः हि वेदज्ञः आख्यायते। अर्जुनः - तर्हि, अयं संसारवृक्षः कीदृग् वर्तते भगवन्? श्रीकृष्णः - पार्थ! अस्य संसारवृक्षस्य सत्त्वं, रजः, तमः चेति एभिः त्रिभिर्गुणैः शाखाः प्रवृद्धाः सन्ति। तथा एताः शाखाः अधः, मध्ये, ऊर्ध्वं सर्वत्र च प्रसृताः वर्तन्ते। शब्दः, स्पर्शः, रूपः, रसः, गन्धः च, एते पञ्च विषयाः अस्य वृक्षस्य शाखानां नवनवप्रवालाः जायमानाः सन्ति। परम् एतासां शाखानां मूलन्तु अयमेव मनुष्यलोकः वर्तते। यतोहि अस्मिन्नेव लोके कृतकर्मणां फलं सर्वेषु लोकेषु भुज्यते। अर्जुनः - भगवन्! वृक्षस्य अस्य स्वरूपं कीदृशम्?

श्रीकृष्णः - भारत! मनुष्याः अस्य संसारवृक्षस्य यथा सत्यं, सुन्दरं, सुखदायि च स्वरूपं पश्यन्ति, तथा स्वरूपं सम्यक् चिन्तनेन न प्राप्यते। अस्य न आदिः, न अन्तः, न वा सम्यक् स्थितिर्हि स्यात्। अर्जुनः - भगवन्! तर्हि तस्मात् सम्बन्धविच्छेदार्थं मनुष्येण किं करणीयं भवेत्? श्रीकृष्णः - तदर्थं मनुष्येण तादात्म्यम्, ममत्वं, कामना इत्यादिरूपाभिः शाखाभिः दृढमूलम् एनं संसारवृक्षम् असङ्गतरूपेण शस्त्रेण छित्त्वा परमपदरूपः परमात्मा अन्वेषणीयः। अर्जुनः - प्रभो! यदि परमात्मनः अन्वेषणे कश्चन असमर्थः स्यात्, तर्हि सः किं कुर्यात्? श्रीकृष्णः - हे धनञ्जय! यं परमात्मानं प्राप्य मनुष्यः पुनः अस्मिन् संसारे नागच्छति, यस्मात् च अनादिकालतः इयं सृष्टिः प्रसृता वर्तते, सः मनुष्यः तम् अनादिनारायणं परमात्मानमेव शरणं गच्छेदिति। (गीता- १५/१-४) (अनुवर्तिष्यते-नारदोपाध्यायः।)

हास्यकणिका

महिलानां कार्यक्षेत्रे महिला ईश्वरस्य हस्तक्षेपः अपि सोढुं न शक्नोति

इतिहासः साक्षी अस्ति, यमराजात् अपि स्त्री स्वकीय पत्युः (भर्तुः) जीवनं पुनः आनेतुं शक्नोति। येन सा जीवनपर्यन्तं तं तर्जयितुं शक्नोति इति। एतत् तु स्त्रीणां कार्यक्षेत्रम् अस्ति, अस्मिन् विषये तु ईश्वरस्य हस्तक्षेपः अपि सहन कर्तुं न शक्नोति।

हास्यकणिका विशेषज्ञा- विदुषी अग्रवाल प्रेरणास्रोतः- महाभागः महेन्द्रमिश्र